

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 10Sa/6/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018200164
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bystrianská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7018200164.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Danou Bystrianskou v právnej veci žalobkyne: B. W. W., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť N. G., trvale bytom: H., T., N., bez dokladov totožnosti, toho času umiestnená v Ú.O. L. Z. L. S. U., X. XX, U., U., zastúpená: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, Murgašova 3, Košice, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie cudzineckej polície PZ Michalovce, Ľudovíta Štúra 1, 071 01 Michalovce, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č.: PPZ-HCP-PO7-3-008/2018-ZVC zo dňa 09.01.2018, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie cudzineckej polície PZ Michalovce, Ľudovíta Štúra 1, 071 01 Michalovce, z 09.01.2018, č.: PPZ-HCP-PO7-3-008/2018-ZVC, týkajúce sa žalobkyne B. W. W., B.. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť N. G., trvale bytom: H., T., N., bez dokladov totožnosti, toho času umiestnená v Ú.O. L. Z. L. S. U., X. XX, U., U..

II. N a r i a ď u j e žalovanému, aby žalobkyňa B. W. W., B.. XX.XX.XXXX, bola bezodkladne prepustená zo zaistenia.

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalovaný napadnutým rozhodnutím Č.: PPZ-HCP-PO7- 3-008/2018-AV zo dňa 09.01.2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) podľa § 88a ods. 1 písm. b) tohto zákona rozhodol o zaistení žalobkyne dňom 09.01.2018 na čas nevyhnutne potrebný, najdlhšie však do 08.04.2018 na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jej žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko úteku, a zároveň rozhodol o jej umiestnení do Ú. L. Z. L. S. U..

2. Žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa bola dňa 14.11.2017 v Žiline spolu s ďalšími cudzincami zadržaná v nákladnom motorovom vozidle a následne kontrolovaná príslušníkmi Oddelenia cudzineckej polície PZ Žilina pre podozrenie z neoprávneného pobytu na území SR a predvedená na Oddelenie cudzineckej polície PZ Žilina, kde bolo zistené, že je žiadateľkou o azyl v Bulharsku a Rumunsku.

3. Podľa Nariadenia Dublin III začal žalovaný konanie vo veci zaistenia žalobkyne podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Podľa jeho názoru existuje značné riziko jej úteku, vyplývajúce z

jej konania, kedy požiadala o udelenie azylu v inom členskom štáte, avšak opustila tábory pre žiadateľov o azyl a smerovala do inej krajiny.

4. Rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Žilina č. PPZ-HCP-BB7-142-/2017-AV zo dňa 15.11.2017 bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7Sa/25/2017 zo dňa 19.12.2017 a bolo nariadené bezodkladné prepustenie žalobkyne zo zaistenia.

5. Následne po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku súdu bola žalobkyňa na základe napadnutého rozhodnutia žalovaného zo dňa 09.01.2018 opätovne zaistená v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pretože v zariadení pre cudzincov požiadala o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom žalovaný vyhodnotil, že v jej prípade existuje riziko jej úteku, a preto rozhodol o jej zaistení.

6. Žalobkyňa žiadala rozhodnutie žalovaného, zrušiť a nariadiť, aby bola žalobkyňa bezodkladne prepustená zo zaistenia. Súčasne žalobkyňa žiadala nahradiť trovy konania, poukazujúc na to, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a rozhodnutie žalovaného je zároveň nepreskúmateľné z dôvodov uvádzaných nižšie.

7. Poukázala najmä na ust. § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky, na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

8. V prípade žiadateľov o azyl platí základný princíp resp. prezumpcia proti zaisteniu cudzinca - žiadateľa o azyl. Platí potom, že k existujú v systéme také alternatívy, akými sú napr. špecializované ubytovacie centrá a zariadenia pre žiadateľov o azyl, potom treba tieto opatrenia uplatniť ako prvé. Žalobkyňa poukázala na odporúčania Rady Európy (Odporúčanie Rady ministrov Rec(2003)5 z 16.04.2003) sa zaistenie žiadateľov o azyl má okrem iného uskutočniť iba po dôkladnom preskúmaní jeho nevyhnutnosti v každom jednotlivom prípade.

9. Žalobkyňa sa rozhodla požiadať o udelenie azylu na území Slovenskej republiky z dôvodu začatia procesu zlúčenia rodiny v zmysle Nariadenia Dublin 111, ktoré je možné začať iba po podaní žiadosti o azyl. Jej súrodenci a ostatná jediná rodina, na ktorú je starostlivosťou odkázaná, sa legálne nachádza na území Nemecka a žalobkyňa sa s nimi chce zlúčiť. Navyše podmienky pre žiadateľov o azyl či migrantov v Bulharsku sú nehumánne, žalobkyňa by navyše v prípade jej návratu do Bulharska hrozilo umiestnenie v detenčnom zariadení v neľudských podmienkach, a preto sa aj z tohto dôvodu nechce vrátiť do Bulharska.

10. Žalobkyňa je ako žiadateľka o azyl oprávnená zdržiavať sa na území SR v zariadení pre žiadateľov o azyl, čím by bolo zároveň zabezpečené jej ubytovanie a úhrada ďalších nevyhnutných životných nákladov na jeho pobyt na území SR. Z tohto dôvodu žalobkyňa nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím žalovaného a považuje ho za nezákonné, pretože jej zaistenie nie je nevyhnutné, a preto je aj v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti riziko úteku ako nevyhnutný predpoklad zaistenia v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov nie je v predmetnej veci daný.

12. Poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Szak/3/2017 zo dňa 4.05.2017) z ktorej vyplýva, že pri posudzovaní existencie rizika úteku je síce potrebné vychádzať z objektívnych kritérií stanovených v dotknutých právnych predpisoch (§ 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z.), avšak tie by sa mali vziať do úvahy ako prvok pri celkovom posudzovaní jednotlivých situácií, nemôže sa však automaticky vychádzať len z predpokladu „rizika úteku“. Vyžaduje sa individuálne posúdenie každého prípadu. Pri tomto posúdení sa musia zväžiť všetky príslušné faktory vrátane veku a zdravotného stavu, osobnej situácie, prípadne vyjadrení dotknutých osôb a v niektorých prípadoch môže byť jeho záverom skutočnosť, že neexistuje žiadne riziko úteku, hoci je splnené jedno alebo viac kritérií stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

13. Podľa žalobkyne podmienky pre žiadateľov o azyl v Bulharsku sú nedostatočné a nehumánne, a tie viedli žalobkyňu k opusteniu jeho územia. Žalobkyňa sa z tohto dôvodu nechce vrátiť na územie Bulharska, lebo existuje vysoké riziko, že bude umiestnená v zaistení v neľudských a ponižujúcich podmienkach v rozpore s čl. 3 Dohovoru.

14. Poukázala na rozsudok Európsky súd pre ľudské práva dňa 7.12.2017 S. F. a ďalší proti Bulharsku (sťažnosť č. 8138/16) kde súd rozhodol, že zaistenie irackého páru a ich troch detí v detenčnom zariadení v Bulharsku bolo v rozpore s čl. 3 Dohovoru pre nedostatočné a nehumánne podmienky prevládajúce v tomto zaistení. Taktiež Európska rada pre utečencov a exilantov (ECRE) v svojej správe zo dňa 15.12.2017 poukazuje na preplnené bulharské detenčné zariadenia a na to, že všeobecne prevládajúce podmienky v Bulharsku doviedli vnútroštátne súdy napr. v Taliansku a Holandsku k pozastaveniu dublinských transferov do Bulharska.

15. Podľa žalobkyne skutkový a právny záver žalovaného o riziku úteku žalobkyne nebol posudzovaný v kontexte všetkých okolností prejednávanej veci, žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Žalobkyňa dostatočne ozrejmla svoje konanie ako aj dôvod pre podanie žiadosti o azyl na Slovensku. V predmetnej veci neboli naplnené zákonné predpoklady pre zaistenie žiadateľa o azyl, pretože vo veci bolo navyše možné účinne využiť alternatívne opatrenie voči zaisteniu v podobe azylového zariadenia a pre prípad eliminácie žalovaným tvrdeného rizika úteku žalobkyne aj napríklad zákonná možnosť uloženia povinnosti hlásenia pobytu žalobkyne. Iúto možnosť však žalovaný vôbec nevzal do úvahy, ani sa nimi v konaní nezaoberal. Pokiaľ nemecké orgány prejavia vôľu zlúčiť rodinu žalobkyne v zmysle Nariadenia Dublin III, nie je dôvod očakávať úteku žalobkyne, keďže bude mať možnosť legálnou cestou zlúčiť sa so svojimi súrodencami.

16. Okrem vyššie uvedeného uviedla, že rozhodnutie žalovaného trpí napadnuté rozhodnutie žalovaného vadou riadneho odôvodnenia rozhodnutia, v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia. Z napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že na zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť žalobkyne o azyl stanovil vo výroku rozhodnutia za „čas nevyhnutne potrebný“, najviac do 08.04.2018. teda dobu 3 mesiacov.

17. Podľa čl. 9 ods. 1 vyššie citovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26.06.2013, Žiadateľ je zaistený iba na čo najkratší možný čas a len pokiaľ pretrvávajú dôvody stanovené v článku 8 ods. 3.

18. Preto žalovaný nesprávne aplikoval ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Predmetné ustanovenie oprávňuje policajta zaistiť žiadateľa o azyl na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku, avšak neoprávňuje žalovaného pozbavovať osobnej slobody žiadateľov o azyl na dobu celého azylového konania. Žalovaný avšak zaistil žalobkyňu na dobu až 3 mesiacov. Zistenie dôvodov žiadosti o azyl je možné už pri podaní vyhlásenia o žiadosti o azyl resp. po tzv. pohovore prevedenom pred Migračným úradom v konaní o azyle, kedy žiadatelia podrobnejšie rozvedú dôvody ich žiadosti o azyl uvedené vo vyhlásení.

19. Poukázala na právny názor Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov vysloveného v jeho Príručke k otázke zaistenia žiadateľov o azyl (prvýkrát vydaná v r. 1995, následne opakovane revidovaná 1999, 2012), ktorá uvádza, že s ohľadom na dôvod zaistenia žiadateľa o azyl uplatnený žalovaným v predmetnom prípade „ žiadateľ o azyl môže byť zaistený výlučne pre účel predbežného pohovoru za účelom zistenia základu žiadosti o azyl. To by zahŕňalo získanie základných skutočností od žiadateľa o azyl a teda prečo žiada o azyl, a nemalo by byť predĺžované do rozhodnutia vo veci samej alebo iného rozhodnutia v konaní. Táto výnimka z všeobecného princípu (nezaisťovanie žiadateľov, pozn.) nemôže byť využívaná na ospravedlnenie zaistenia na celé konanie o rozhodovaní o žiadosti o azyl alebo na neobmedzenú dobu.“ Rovnaký názor na výklad tohto oprávnenia zaistenia žiadateľa o azyl zastáva aj Výbor ministrov Rady Európy vo svojom odporúčaní citovanom v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu. Ten navyše dodáva, že každé pozbavenie osobnej slobody žiadateľa o azyl by malo byť dočasné, nesvojvoľné a na čo najkratšiu možnú dobu a má byť implementované v súlade s relevantnými medzinárodnými právnymi normami a rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva.

20. Poukázala aj na právny názor Krajského súdu v Košiciach vyjadrený v rozsudku sp. zn. 7Sa/I 6/2016 z 29.08.2016, v zmysle ktorého Z obsahu citovaného ustanovenia je zrejmé, že účelom zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov je zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať. Je preto nevyhnutné, aby rozhodnutie žalovaného obsahovalo presvedčivé zdôvodnenie potreby zisťovania akýchkoľvek ďalších skutočností okrem tých, na ktoré žalobca už bol vypočutí pri vstupnom pohovore v azylovom konaní. Vychádzajúc z uvedeného, v rozhodnutí žalovaného nemala v záujme presvedčivosti rozhodnutia o zaistení žalobcu absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali, napríklad na základe čoho vyvstala potreba zisťovania ďalších skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, či išlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada. Z rozhodnutia správneho orgánu vyplýva, že vo vzťahu k týmto skutočnostiam sa v jeho rozhodnutí nenachádzajú žiadne dôvody, preto z tohto pohľadu je rozhodnutie žalovaného čo do preukázania splnenia podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b/zákona o pobyte cudzincov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. /.../

21. V zmysle ďalšej konštantnej judikatúry všeobecných súdov SR správny orgán je povinný zdôvodniť, prečo je potrebná práve stanovená dĺžka zaistenia. Správny orgán je totiž v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Podľa názoru odvolacieho súdu lehotu zaistenia je potrebné určiť presne a výstižne. Z formulácie zákona, že cudzinec môže byť zaistený „na čas nevyhnutne potrebný“, je tiež potrebné vyvodiť že dĺžka zaistenia musí byť tiež náležite odôvodnená existujúcimi skutočnosťami v konkrétnom prípade, ktoré odôvodňujú takýto čas nevyhnutne potrebný na zaistenie cudzinca. Odporca je povinný zdôvodniť dĺžku doby zaistenia, najmä tiež pokiaľ využije maximálnu dobu zaistenia. Takéto pochybenie je podstatnou vadou, ovplyvňujúcou zákonnosť rozhodnutia ako celku, pretože doba zaistenia je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia (Mestský súd v Prahe sp. zn. 7A/50/2011 zo dňa 14.03.2011)...“ (napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Sp/20/2012, sp. zn. 1Sp/36/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sza/4/2012).

22. Žalovaný ale neodôvodnil náležite a na individuálnom princípe prejednávania vecí dĺžku stanovenej doby zaistenia žalobkyne, preto toto pochybenie je podstatnou vadou, ktorá ovplyvňuje zákonnosť celého rozhodnutia, lebo doba zaistenia je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia.

23. Nedostatky riadneho odôvodnenia rozhodnutia nemôžu byť konvalidované prípadným dodatočným vysvetlením resp. doplňujúcim vyjadrením žalovaného a ani súdu.

24. Rozhodnutím č.: PPZ-HCP-PO7-3-008/2018-ZVC zo dňa 09.01.2018 žalovaný podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov zaistil žalobkyňu dňom 09.01.2018, na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko úteku.

25. Rozhodnutie odôvodnil v zmysle kapitoly III. článku 7 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 604/2013 „členský štát zodpovedný podľa kritérií stanovených v tejto kapitole sa určí na základe situácie existujúcej vtedy, keď žiadateľ po prvýkrát podal svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte.“. Je nespochybniteľné na základe výsledku lustrácií v informačnom systéme Policajného zboru a pozitívnej zhody s konaním o udelenie azylu v Bulharskej republike pod číslom BG1BR112C1709270005, že účastník konania podal prvú žiadosť o azyl na území Bulharskej republiky a boli mu tam aj odobraté odtlačky prstov (dôkaz: pozitívna lustrácia Migra, výpoveď účastníka konania). Účastník konania sa mal zdržiavať na území Bulharskej republiky a nie opustiť územie štátu kde požiadal o udelenie azylu a vycestovať na územie iného štátu Únie bez príslušných oprávnení.

26. K správnej žalobe vo veci zaistenia sa vyjadril žalovaný a uviedol, že v napadnutom rozhodnutí dostatočne odôvodnil riziko úteku cudzinca a vzhľadom na túto skutočnosť rozhodol o jeho zaistení podľa § 88a zákona písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov za „splnenia nevyhnutných podmienok“. Správny orgán rozhodol o zaistení cudzinca na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 08.04.2018, a nebola určená maximálna doba zaistenia 6 mesiacov.

27. Cudzinec požiadal o udelenie azylu na území Bulharska, odkiaľ odišiel, údajne z dôvodu nehumánnych podmienok, avšak nevycestoval do najbližšieho štátu, kde mohol opätovne požiadať o udelenie azylu z dôvodu zlúčenia rodiny v Nemecku ale poukázal by na nehumánne podmienky v Bulharska. Zaplatil draho za pomoc prevádzčača a cestoval v nehumánnych podmienkach ložného priestoru kamiónového návesu spolu s ďalšími cca 40 ľuďmi smerom do Nemecka, ktoré mu vôbec neprekážali.

28. Cudzinec v zápisnici spísanej dňa 09.01.2018 pred vydaním rozhodnutia o zaistení neuviedol, že z územia Bulharska odišiel z dôvodu nehumánnych podmienok v tábore. Právny zástupca účastníka konania, len účelovo využil tvrdenie o zlých podmienkach v táboroch na území Bulharska, aby ospravedlnil konanie cudzinca a žiadal tým o prepustenie cudzinca zo zaistenia.

29. Správny orgán si je vedomí povinnosti uloženej ustanovením § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

30. Správny orgán má za to, že preverenie pravdivosti tvrdenia cudzinca, t.j. či sa príbuzný cudzinca skutočne zdržiavajú na území Nemecka legálne je možné a ich následné zlúčenie je základom žiadosti o azyl. Preverenie týchto skutočností trvá dlhšie a je dôležité pre samotnú žiadosť o azyl.

31. Cudzinec nie je pre správny orgán dôveryhodnou osobou, lebo v predchádzajúcom období svojim konaním niekoľkokrát porušil všeobecne záväzné normy, uviedol, že jeho príbuzný sa legálne zdržiavajú na území Nemecka a o azyl žiada z dôvodu zlúčenia s nimi. Ale ak cudzincovi skutočne ide o zlúčenie rodiny so svojimi príbuznými, ktorý sa údajne nachádzajú legálne na území Nemecka, bolo v podstate jedno, či bude umiestnený v Ú. U., alebo v Z. V..

32. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), Tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku, Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

34. Podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku, Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

35. Podľa § 16 ods. 1 Správneho poriadku, Účastníka konania, ktorý nemôže konať samostatne, zastupuje zákonný zástupca; ak nemá zákonného zástupcu a ak je to potrebné na obhajovanie jeho práv, správny orgán mu ustanoví opatrovníka.

36. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

37. Podľa § 46 Správneho poriadku, Rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

38. Podľa § 47 ods. 2 Správneho poriadku, Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

39. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

40. Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „Dohovor“), Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

41. Podľa čl. 2 písm. n) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 riziko úteku je existencia dôvodov v konkrétnom prípade, ktoré sa zakladajú na objektívnych kritériách vymedzených právom, pre ktoré sa možno domnievať, že žiadateľ alebo štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, na ktorých sa vzťahuje konanie o odovzdaní, môžu utiecť.

42. K poznámke 85) je uvedené - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú.v. EÚ L 180, 29.6.2013).

43. Podľa bodu 13 úvodných ustanovení Dublinského nariadenia III, V súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 a Chartou základných práv Európskej únie by členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia mali predovšetkým zvažovať najlepšie záujmy dieťaťa. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa by mali členské štáty náležite zohľadniť najmä blaho a sociálny rozvoj, bezpečnosť a ochranu a názory maloletej osoby s ohľadom na jej vek a vyspelosť, vrátane jej osobnej situácie. Okrem toho by sa z dôvodu mimoriadnej zraniteľnosti maloletých osôb bez sprievodu mali pre ne stanoviť osobitné procesné záruky.

44. Podľa čl. 3 Dohovoru, Nikoho nemožno mučiť alebo podrobiť neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

45. Podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

46. Podľa § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov, Zraniteľnou osobou je najmä maloletá osoba, osoba so zdravotným postihnutím, obeť obchodovania s ľuďmi, osoba staršia ako 65 rokov, tehotná žena, slobodný rodič s maloletým dieťaťom a osoba, ktorá bola vystavená mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia; v odôvodnených prípadoch možno za staršiu osobu považovať aj osobu mladšiu ako 65 rokov.

47. Podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky, na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

48. Podľa § 88 ods. 2 zákon o pobyte cudzincov, Rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

49. Podľa § 88 ods. 4 prvá a druhá veta zákona o pobyte cudzincov, Štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov.

50. Podľa § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov, Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

51. Podľa § 89 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona o pobyte cudzincov, Policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

52. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, Policajný útvar je povinný d) skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

53. Pokiaľ sa týka námietok žalobkyne voči rozhodnutiu žalovaného súd právne uzatvára:

54. Z ustanovenia § 206 ods. 3 Správneho súdneho poriadku vyplýva, že správny súd posudzuje správnu žalobu vo veciach zaistenia neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

55. V zmysle tejto právnej úpravy správny súd môže preskúmať rozhodnutie správneho orgánu vo veciach zaistenia aj neformálne bez ohľadu na uplatnené dôvody. Ak teda pri prieskume rozhodnutia správny súd zistí aj štátnym príslušníkom tretej krajiny neuplatnený dôvod nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, bude oprávnený a povinný žalobe vyhovieť.

56. V posudzovanom prípade nie je bez významu ani aplikácia ustanovenia § 206 ods. 4 Správneho súdneho poriadku, v zmysle ktorého pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

57. Predmetom konania bolo preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného č. žalovaného č.: PPZ-HCP-PO7-3-008/2018-ZVC zo dňa 09.01.2018., ktorým žalovaný v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) ZoPC zaistil a žalobkyňu ako žiadateľku o azyl na území Slovenskej republiky a umiestil ju v Ú. L. Z. L. S. P. U..

58. Žalobkyňa bol predchádzajúcim rozhodnutím správneho orgánu zo dňa 16.11.2017 zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. c) ZoPC, pričom rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 15.12.2017 bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu, že žalovaný svoje rozhodnutie zaťažil vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu vo vzťahu k prijímacím podmienkam žiadateľov o azyl .

59. Súd poukazuje na čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, podľa ktorého možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Z daného potom vyplýva, že ak má byť pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca.

60. V rámci preskúmania rozhodnutí o zaistení sa Najvyšší súd SR vo svojich jednotlivých rozhodnutiach vyjadril aj k otázke skúmania prijímacích podmienok pre žiadateľov o azyl v členskom štáte.

61. Riziko úteku je nevyhnutný predpoklad zaistenia v zmysle § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov nie je v predmetnej veci daný. Vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Szak/3/2017 zo dňa 4.05.2017) z ktorej vyplýva, že pri posudzovaní existencie rizika úteku je síce potrebné vychádzať z objektívnych kritérií stanovených v dotknutých právnych predpisoch (§ 88 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z.), avšak tie by sa mali vziať do úvahy ako prvok pri celkovom posudzovaní jednotlivkej situácie, nemôže sa však automaticky vychádzať len z predpokladu „rizika úteku“. Vyžaduje sa individuálne posúdenie každého prípadu. Pri tomto posúdení

sa musia zväziť všetky príslušné faktory vrátane veku a zdravotného stavu, osobnej situácie, prípadne vyjadrení dotknutých osôb a v niektorých prípadoch môže byť jeho záverom skutočnosť, že neexistuje žiadne riziko úteku, hoci je splnené jedno alebo viac kritérií stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

62. Podľa žalobkyne podmienky pre žiadateľov o azyl v Bulharsku, alebo v Rumunsku nedostatočné a nehumánne, a žalobkyňa sa z tohto dôvodu nechce vrátiť na územie Bulharska, lebo bude umiestnená v zaistení v neľudských a ponižujúcich podmienkach v rozpore s čl. 3 Dohovoru.

63. Ak žalobkyňa poukázala na rozsudok Európsky súd pre ľudské práva dňa 7.12.2017 S. F. a ďalší proti Bulharsku (sťažnosť č. 8138/16) v ktorom tento súd rozhodol, že zaistenie irackého páru a ich troch detí v detenčnom zariadení v Bulharsku bolo v rozpore s čl. 3 Dohovoru pre nedostatočné a nehumánne podmienky prevládajúce v tomto zaistení a Európska rada pre utečencov a exilantov (ECRE) v svojej správe zo dňa 15.12.2017 poukazuje na preplnené bulharské detenčné zariadenia a na to, že všeobecne prevládajúce podmienky v Bulharsku doviedli vnútroštátne súdy napr. v Taliansku a Holandsku k pozastaveniu dublinských transferov do Bulharska, pri neexistencii skúmania v tomto ohľade treba považovať rozhodnutie žalovaného založené na nedostatočne zistenom skutkovom stave, žalobná námietka žalobkyne, že skutkový a právny záver žalovaného o riziku úteku žalobkyne nebol posudzovaný v kontexte všetkých okolností prejednávanej veci a žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav je dôvodná. Správny súd konštatujem že, žalovaný neskúmal podmienky v Bulharsku.

64. K námietke, že rozhodnutie žalovaného trpí napadnuté rozhodnutie žalovaného vadou riadneho odôvodnenia rozhodnutia, v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia správny súd dodáva, že z napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že na zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť žalobkyne o azyl stanovil vo výroku rozhodnutia za „čas nevyhnutne potrebný“, dobu 3 mesiacov, teda najviac do 08.04.2018. Potom treba prisvedčiť žalobnej námietke, že dĺžka doby zaistenia nie je dobre a dostatočne odôvodnená.

65. Aj podľa čl. 9 ods. 1 vyššie citovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26.06.2013, Žiadateľ má byť zaistený iba na čo najkratší možný čas a len pokiaľ pretrvávajú dôvody stanovené v článku 8 ods. 3.

66. Preto žalovaný nesprávne aplikoval ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na nedostatočne zistený skutkový stav. Preto vzhľadom už na vyslovený právny názor Krajského súdu v Košiciach vyjadrený v rozsudku sp. zn. 7Sa/I 6/2016 z 29.08.2016, v zmysle ktorého z obsahu citovaného ustanovenia je zřejmé, že účelom zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať. Je preto nevyhnutné, aby rozhodnutie žalovaného obsahovalo presvedčivé zdôvodnenie potreby zisťovania akýchkoľvek ďalších skutočností okrem tých, na ktoré žalobca už bol vypočutí pri vstupnom pohovore v azylovom konaní. Vychádzajúc z uvedeného, v rozhodnutí žalovaného nemala v záujme presvedčivosti rozhodnutia o zaistení žalobcu absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali, napríklad na základe čoho vyvstala potreba zisťovania ďalších skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, či išlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada. Z rozhodnutia správneho orgánu vyplýva, že vo vzťahu k týmto skutočnostiam sa v jeho rozhodnutí nenachádzajú žiadne dôvody, preto z tohto pohľadu je rozhodnutie žalovaného čo do preukázania splnenia podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. /.../

67. Správny orgán bol povinný zdôvodniť, prečo je potrebná práve stanovená dĺžka zaistenia. Správny orgán je totiž v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Podľa názoru odvolacieho súdu lehotu zaistenia je potrebné určiť presne a výstižne. Z formulácie zákona, že cudzinec môže byť zaistený „na čas nevyhnutne potrebný“, je tiež potrebné vyvodiť že dĺžka zaistenia musí byť tiež náležite odôvodnená existujúcimi skutočnosťami v konkrétnom prípade, ktoré odôvodňujú takýto čas nevyhnutne potrebný na zaistenie cudzinca. Odporca je povinný zdôvodniť dĺžku doby zaistenia, najmä tiež pokiaľ využije maximálnu dobu zaistenia. Takéto pochybenie je podstatnou vadou, ovplyvňujúcou zákonnosť

rozhodnutia ako celku, pretože doba zaistenia je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia (Mestský súd v Prahe sp. zn. 7A/50/2011 zo dňa 14.03.2011)..." (napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Sp/20/2012, sp. zn. 1Sp/36/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sza/4/2012).

68. Žalovaný však neodôvodnil náležite a na individuálnom princípe prejednávania vecí dĺžku stanovenej doby zaistenia žalobkyne, čo je pochybenie predstavujúce podstatnú vadu, ktorá ovplyvňuje zákonnosť celého rozhodnutia, lebo doba zaistenia je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia. Nedostatky riadneho odôvodnenia rozhodnutia nemôžu byť konvalidované prípadným dodatočným vysvetlením resp. doplňujúcim vyjadrením žalovaného a ani súdu.

69. Správny súd uvádza, že správna úvaha žalovaného v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia týkajúca sa naplnenia účelnosti a efektívnosti zaistenia je náležite zo strany správneho orgánu popísaná a vybočuje z medzí logického uváženia a zákonných atribútov a v mnohom je založená na šablonovitosti, ktorá nemá priestor v otázkach obmedzovania osobnej slobody jednotlivca.

70. Pokiaľ sa týka skutočností, či sa žalovaný v napadnutom rozhodnutí dostatočne vysporiadil s existenciou rizika úteku, ktoré je jednou z podmienok zaistenia a zistenie či žalobca spĺňa podmienky za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov súd uvádza, že žalovaný neskúmal túto možnosť uloženia menej závažných prostriedkov ako zaistenia

71. Preto súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že správny orgán nepostupoval vo veci zákonným spôsobom, náležite nezistili skutkový stav vecí, v konaní boli aplikované ustanovenia správneho právneho predpisu a vydané rozhodnutie je v rozpore so zákonom, preto rozhodnutie žalovaného zrušil a nariadil prepustiť žalobkyňu.

72. Správny súd zároveň konštatuje, že správnu žalobu vo veciach zaistenia posudzoval aj v zmysle hľadísk § 206 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, pričom zistil dôvody, ktoré by ho viedli k záveru o zrušení rozhodnutia, preto súčasne nariadil prepustenie žalobkyne zo zaistenia.

73. O trovách konania súd rozhodol podľa § 167 Správneho súdneho poriadku tak, že priznal ich náhradu žalobkyňi, ktorá bola v konaní úspešná. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá sa podáva na Krajskom súde v Košiciach v lehote siedmich dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body") a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 odsek 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.